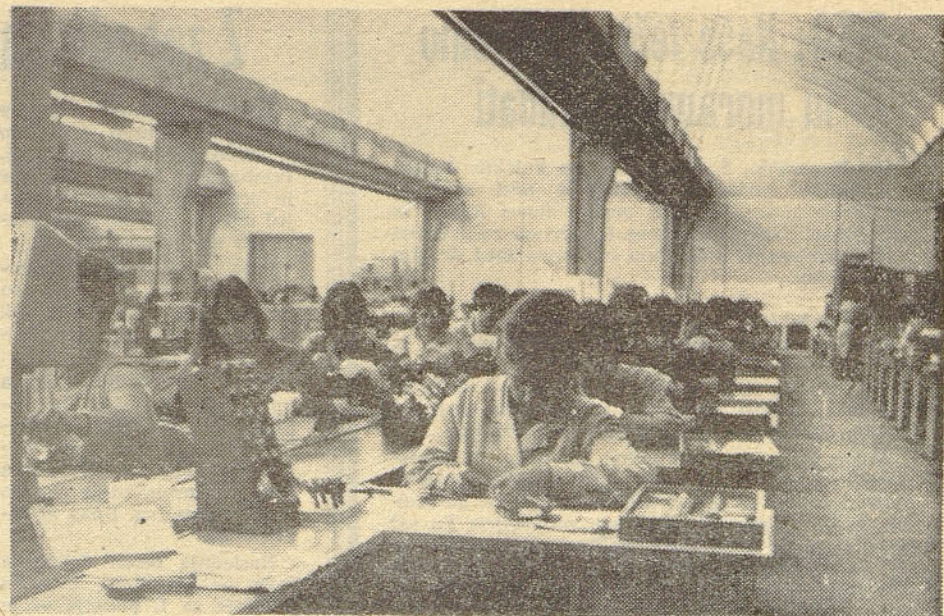

Nekaj misli o gospodarski reformi

Smo v teku izvajanja gospodarske reforme. Nekateri gospodarske organizacije so že preanalizirale svoj položaj, ki ga jim je prinesla gospodarska reforma, druge pa so v pripravah teh analiz. Tudi naše podjetje je že izvršilo analizo položaja, v katerem se je znašlo; o tem sta že obveščena upravni odbor in delavski svet podjetja; poročali pa smo tudi v našem časopisu. Ob celofnem izvajanju gospodarske reforme je treba jasno poudariti, da ne gre za nek krajši proces stabilizacije našega gospodarskega sistema, ampak za dolgotrajnejše obdobje vključevanja našega gospodarstva v mednarodno delitev dela in mednarodno blagovno menjavo. To je tudi eden glavnih ciljev, ki jih zasledujemo z gospodarsko reformo.

Znano je, da naše gospodarstvo ni bilo v večjem obsegu vključeno v mednarodno delitev dela in mednarodno blagovno menjavo, zato nam mora biti jasno, da ne moremo biti izolirani v svetovnem gospodarskem sistemu, pač pa moramo postati sestavni del tega gospodarstva. Vsak drug korak bi nas pahnil v gospodarsko zaostalost. Naše gospodarstvo že razpolaga s proizvodnim potencialom, ki nam omogoča to vključitev, vendar je na celotni fronti notranjih gospodarskih odnosov treba napraviti celo vrsto premikov h katerim smo že pristopili. To so zlasti vprašanja cen, deviz, kreditov, družbenih prispevkov itd. Vsa ta vprašanja pa pred delovne organizacije postavljajo prvenstveno vprašanje ekonomike. Le one gospodarske organizacije, ki bodo poslovale na principu ekonomike, bodo lahko obstajale. To velja tudi za naše podjetje.

Razumljivo je, da to zahteva od vseh članov kolektiva maksimalne napore na vseh področjih, kot so na področju dviga produktivnosti dela, varčevanje, tehnologije itd. Naše podjetje je energično pristopilo k reševanju notranje ekonomike, zlasti za zmanjšanje vezave obratnih sredstev, kar predstavlja pri nas enega izmed osnovnih problemov gospodarjenja. Zavedamo se, da je to ena izmed glavnih rešitev za ekonomsko rešitev našega podjetja, in pa tudi legitimacija za nastop pred zunanjimi, zlasti bančnimi forumi, za določene kredite. Upravni odbor podjetja je to resnost dokazal tudi s tem, ko je na svoji zadnji seji zoper vse odgovorne osebe, ki sanacijskih ukrepov v smeri zmanjšanja obratnih sredstev niso izvršile, zahteval uvedbo disciplinskega postopka. Gospodarjenje v smeri zmanjševanja vezave obratnih sredstev nam zagotavlja boljše situacijo v podjetju in s tem tudi prilagajanje našega podjetja novim oblikam našega gospodarskega sistema, ki ga uvaja gospodarska reforma, zlasti v smeri stabilizacije gospodarstva, kar moramo imeti stalno pred očmi. G. P.

»Elektromehanika« Kranj — trak justiranja relejev v novi hall obrata avtomatskih telefonskih naprav

Prvi rezultati sanacijskih ukrepov

V četrtek, 2. septembra se je sestel v Ljubljani upravni odbor podjetja z namenom, da pregleda rezultate dosedanjih ukrepov glede sanacijskega načrta po tako imenovani »zeleni knjigi«.

Izčrpano poročilo o tej problematiki je podal na podlagi zbranih podatkov finančne službe njen direktor Lojze Vidmar.

Za mesec julij je bilo določeno znižanje zalog na razredu 3 — reprodukcijskega materiala in surovin — v višini 180 milijonov dinarjev. Vrednost je bila zelo nizko odmerjena zaradi tega, ker so morale tovarne hkrati znižati zaloge še za meseca maj in junij.

Zelo dobre rezultate so dosegle tovarne: AVTOMATIKA, ELEMENTI, KONDENZATORJI, INSTRUMENTI in USMERNIKI. Od predpisane normativa so znižale zaloge še za 223 milijonov dinarjev. Žal kvarijo ugoden rezultat tovarne: ELEKTROMECHANIKA, ELEK. NAPRAVE, ELEKTRONIKA, APARATI, AVTOELEKTRIKA, ELEKTROMOTORJI IN RADIOAPARATI. Le-te izkazuje-

jo višek nasproti sanacijskemu programu za vrednost 675 milij. din. Nepredviden višek izkazuje tudi tovarna v Trbovljah in sicer za 55 milijonov dinarjev, čeprav v sanacijskem načrtu Polprevidnikov ni bila določena odprodaja materiala.

PSO izkazuje višek nasproti sanacijskemu programu za 229 milijonov dinarjev. V znesku je vključena vrednost del na progi Sarajevo—Ploče v višini 253 milijonov dinarjev, ki pa ne bremeni obratovalnih sredstev podjetja. Za omenjeno vrednost smo namreč prejeli avans. Če odšteto ta znesek, je PSO realizirala predpisano zadolžitev s 23 milijoni več, kot je bilo to določeno.

Pri razredu 5 — nedokončanimi proizvodi in polizdelki — je slika zalog glede na črta nekoliko drugačna. Predpisano znižanje je bilo določeno na skupno vrednost 105 milijonov dinarjev. Tovarne: AVTOMATIKA, ELEMENTI, ELEKTRONSKE NAPRAVE, KONDENZATORJI, APARATI AVTOELEKTRICNI IZDELKI, USMERNIKI in POLPREVIDNIKI so dosegle še nižje zaloge kot predvideva sanacijski program in sicer za vrednost 486 milijonov dinarjev. Tovarne: ELEKTROMECHANIKA, ELEKTRONIKA, ELEKTROMOTORJI, MER. INSTRUMENTI in RADIJSKI SPREJEMNIKI ne le da niso izpolnile svojih obveznosti, marveč so še povečale vrednost nedokončanih proizvodov in polizdelkov za 270 milijonov din. Zelo ugoden rezultat je dosegla PSO, ki je z vrednostjo 83 milijonov dinarjev pod predvidenim normativom.

Podjetje kot celota je znižalo zaloge nedovršenih proizvodov in polizdelkov za 135 milijonov dinarjev več, kot je predvideval sanacijski program.

Na razredu 6 — gotovih izdelkov — ki zadevajo samo PSO so že v prvem sanacijskem mesecu znižali zaloge za 335 milijonov dinarjev. Znani pa so že rezultati tudi za mesec avgust. V tem mesecu je PSO znižala zaloge finalnih proizvodov za vrednost 217 milijonov dinarjev, kar je ugodneje kot predvidevajo normativi sanacijskega programa.

Ukrepi sanacijskega programa se tičejo poleg razredov 3, 5, 6 še izterjatve dolgov naših kupcev. Konec julija je imelo podjetje v tožbenih postopkih 2.172 milijonov dinarjev terjatev, od tega v potrjenih izvršbah 738 milijonov dinarjev. Če bi bile te vrednosti vnovčene, na kar podjetje ne more vplivati, bi bil plan za julij že dosežen po normativu, ki ga predpisuje sanacijski program. Mimo že znane in po vrednosti zelo ugodne plačane realizacije za avgust je PSO torej v celoti izpolnila svoje obveznosti.

V obširni debati, ki se je razvila spriču teh podatkov, zbranih v posebnem poročilu in razlagi finančnega direktorja, so člani UO poudarili ponekod zgrešen cilj odprodaje, zlasti nekaterih kritičnih materialov. Kampanjski načrt sanacijskega programa zajema znižanje zalog samo odvišnega materiala in nekurantnega blaga. Doseženi ukrepi torej v nobenem primeru ne smejo vplivati na redno proizvodnjo.

UO podjetja je ob koncu seje zahteval od gen. direktorja, da sproži proti vsem odgovornim, ki ne izpolnjujejo sklepe sanacijskega načrta, disciplinski postopek.

Marjan Kralj

Razstavljali bomo v Zagrebu

Na letošnjem zagrebškem velesejmu, ki ga bodo odprli 9. septembra in bo trajal 10 dni, bo razstavljalo naše podjetje v okviru poslovnega sodelovanja skupaj s podjetjema »RIZ« iz Zagreba in »RUDI ČAJAVEC« iz Banja Luke in sicer v jugoslovanskem paviljonu VI na nivoju galerije.

Posebna sejemska komisija, sestojeca se iz predstavnikov vseh treh podjetij, je določila enoten koncept nastopa, ki bo slonel na pregledu eksponatov splošne rabe s poudarkom na letošnjem izvozu. Skupni razstavní pro-

stor v izmeri 490 m² bo razdeljen na dva dela: komercialni prostor z recepcijo in govorilnicami in čisti razstavní prostor.

»Iskra« bo razstavila skupno 182 proizvodov, od tega 25 stikalne tehnike, 25 merilne tehnike, 15 elektromehaniških in elektronskih naprav, 32 proizvodov za splošno rabo, 35 izdelkov tehnike zvez, 33 avtoelektričnih izdelkov skupno z žarnicami in 17 vrstnih strojev ter elektromotorjev.

Novih proizvodov bomo razstavili bore malo, za obi-

skovalce bodo morda zanimivi štirje tipi glasbenih skrinj, ki so namenjeni za izvoz v Južno Ameriko.

Razstavo bodo spremljale obrobne akcije in sicer postavitev zastav pred halo VI, napis na galeriji in transparent na Trgu Republike nad trgovino podjetja »RIZ«. Objave memorativnih oglasov v časopisih Večernje novosti, Privreda Zagreb in Borba Beograd pa bi spriču skrajnega varčevanja v podjetju lahko izostale.

-K-

TITO: Naše težave moremo in moramo obvladati

V nedeljo, 5. septembra sta kolektiv kraljeviške ladjedelnice obiskala prvi sekretar madžarske delavske partije Janos Kadar in predsednik Tito, ki se je zahvalil za prisrčen sprejem in v krajšem nagovoru med drugim dejal:

Minilo je štirideset let, odkar sem delal tukaj. Lahko vam povem, da nisem nikoli pozabil dni, ki sem jih preživel tukaj. Res so bili tudi težki trenutki, bile pa so tudi ure radosti. Odtod se je širila komunistična ideja v ta takrat revni kraj, saj je bila tu namočnejša partijska organizacija.

Danes bi rad povedal nekaj besed o naši gospodarski reformi, in to prvič, odkar je bila sprejeta, kajti marsikaj se govori o tem. Govori se, da molčim in da to pomeni, da nisem zadovoljen. Pa saj je bil to sklep kongresa naše Zveze komunistov in našega centralnega komiteja. Tudi v mojem referatu in v drugem gradivu na kongresu je bilo rečeno, da moramo odločno začeti zdraviti naše gospodarstvo.

Vprašujemo se, zakaj so nastale razne težave v našem gospodarstvu, in to prav v sedanji etapi. To je posledica bujnega in dinamičnega razvoja, pri katerem je zavoljo te dinamike prišlo do raznih nesorazmerij v naši notranji delitvi, hkrati s tem pa so se pokazale tudi številne anomalije, ki jih je zdaj potrebno odpraviti.

Seveda so zdaj v prvi fazi nekateri občutili več težav kot drugi. Ponekod bodo tudi delavci, vendar ne za dolgo, občutili, da njihov standard nekoliko stagnira. Vendar pa je to neogibno, če hočemo še krepkeje korakati naprej, da bo standard naših delavcev potem hitreje naraščal in da bomo zares nagrajevali po zaslugi in delu. Ko se danes ubadamo z veliko težavami, ne smemo nikdar pozabiti na tiste težave, ki smo jih imeli nekoč. Kajti sedanje naše težave so veliko lažje in zavedamo se, da jih moremo in moramo obvladati. Prepričan sem, da bomo sedanje probleme obvladali v naslednjih dveh letih. Kadar gre za iskanje notranjih rezerv, nimam pri tem v mislih odpuščanja delavcev iz podjetij, temveč izpopolnjevanje organizacije proizvodnje, zlasti v predelovalni industriji in v tovarnah, kjer je proizvodni proces zapleten. Pri tem imam v mislih zlasti boljše in racionalnejše izkoriščanje kapacitet in čimvečje varčevanje z materialom.

Pred nami je torej zdaj cela vrsta problemov. In mi jih rešujemo. Tovariši, pozivam tudi vas, vse delovne kolektive in vse delovne ljudi po vsej naši državi, naj storijo vse, kar je mogoče, da bi uresničili cilje, ki smo si jih postavili. Prepričan sem, da bomo izbojevali to zmago in da bomo potem hitreje izboljševali standard našega delovnega človeka.

Notranja finančno-ekonomska reforma

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Finančno stanje podjetja z vidika proizvodnje in sredstev, oziroma virov sredstev za proizvodnjo

Ob lanskoletnem porastu proizvodnje za 22 milijard dinarjev ali približno 100 % nasproti letu 1962, so se obratovalna sredstva v istem obdobju povečala samo za 40 %. Pri tem je podjetje zaradi spremenjenih bančnih možnosti nadomestilo trajna obratovalna sredstva s kratkoročnimi krediti. Spremenjena struktura virov pa je imela to šibko plat, da se je v negativnem smislu vtisnila v proizvodnjo. Kreditirji so namreč s poostrenimi kriteriji in zaradi nesposobnosti podjetja, da vrne kredite ob tako kratkem roku, zahtevali prisilno izterjavo in s tem povzročili blokiranje žiro računa. Le-ta je bil lani blo-

kiran skupno 301 dan, letos pa kar vseskozi. Nelikvidnost je zato od lani stalno naraščala in smo tako v stalni blokadi žiro-računa.

Težaven položaj ni samo v tem, da ne moremo pristo razpolagati z dotokom plačil, nimamo niti razpoložljivih dinarskih sredstev za nakup deviz in s tem uvoznega reprodukcijskega materiala, pa tudi z domačimi surovinami in repromaterialom ni bolje, ker zahtevajo dobavitelji takojšnje plačilo, sicer ustavijo vsako nadaljnjo dobavo materiala.

Ob takem neenakomernem dotoku potrebnih materialov iz uvoza in od domačih dobaviteljev so si tovarne pomagale začasno na ta način, da so izdelovale polizdelke, kjer so le mogle z namenom, da bi bile kapacitete izkoriščene in delavci zaposleni. Seveda so s tem zaloge vedno bolj rasle, zmerom več je bilo

vezanih obratovalnih sredstev in koeficient obračanja nižji. Torej verizna reakcija, ki ni sprožila olajšanja, marveč le nove težave.

Ukrepi za finančno saniranje podjetja

Spričo vedno težjega finančnega položaja podjetja, ki se zrcali, kot že omenjeno, v preniknem koeficientu obračanja obratovalnih sredstev, ponekod v preniknih zalogah kritičnega materiala, prevelikih zalogah nedokončane proizvodnje in terjatvah, so tako strokovni kot samoupravni organi sklenili, da s strogimi posegi regulirajo sedanje nenormalno stanje. Ukrepi imajo ekonomsko najustnost in logiko, zato sedaj organi terjajo njih brezpogojno uresničitev in dosledno spremljanje ter kontrolirajo posamezne faze sanacije. V primerih izbegavanja ukrepov pa so sklenili, da bodo

Z zasedanja DS podjetja

Minuli petek — to pot v dopoldanskih urah — je bilo 5. zasedanje DS podjetja. Predsednik Ivo Stembergar je predložil 13 točk obsega-joč dnevni red, ki so ga člani DS sprejeli.

Prva točka je obsegala pregled sklepov zadnjega in predzadnjega zasedanja DS. O realizaciji le-teh je poročal gen. direktor.

Druga točka je obsegala vprašanje člana DS ing. Jožeta Unka o strokovnem šolanju našega bodočega tehničnega kadra. Strokovna služba je pripravila pojasnilo o tem, ki pa ing. Unka ni zadovoljilo.

Naslednja točka dnevnega reda — periodični obračun podjetja za I. polletje — je bila osrednja točka, ki so ji člani posvetili tudi največ pozornosti. Iz pismenega poročila in ustmene obrazložitve finančnega direktorja povzemamo, da smo izvršili fizični obseg polletne proizvodnje s komaj 80 %. Poslovanje, z izjemo izvoza, ni bilo uspešno, zlasti če primerjamo rezultate istega obdobja v preteklem letu.

V nadaljnji točki dnevnega reda so navzoči razpravljali o vplivu gospodarske reforme na plan podjetja. Služba za plan in analize finančnega sektorja je sestavila globalen izračun, iz katerega je razvidno, da se bodo spremembe posameznih elementov celotnega dohodka vrednostno med seboj izravnale. Čisti dohodek bo ostal najmanj enak, ni pa sredstev za povečanje osebnih dohodkov v tolikšni meri, kot se povečujejo življenjski stroški. Edini možen izhod iz te zagate je — kot smo to že obravnavali v našem glasilu — odkrivanje notranjih rezerv, ki se bodo prelivala v prihodnje neposredno v maso osebnih dohodkov.

Pri naslednjih točkah dnevnega reda so člani razpravljali o rebalansu proizvodnega plana podjetja za letošnje leto, o rebalansu letošnjega investicijskega plana, pravilnikih o izobraževanju delavcev in pripravniški dobi, o delitvi osebnih dohodkov v tovarnah radijskih sprejemnikov v Sežani in električnih merilnih instrumentov v Otočah, o pooblastilu direktorju beograjskega predstavništva, da zastopa podjetje pri volitvah članov skupščine in sveta Gospodarske zbornice v Beogradu in o potrditvi pogodbe za brezplačno dodelitev gradbenih zemljišč v Strazišču in sprejeli ustrezne sklepe.

Nekatere od navedenih problematik smo že obširno obravnavali v našem glasilu, druge pa bomo zaradi pomembnosti obravnavali v prihodnje.

Ob koncu bi omenil še tehnično pomanjkljivost, ki se pojavlja na vsakem zasedanju. Gre za nekajurni nepretirgan program zasedanja. Ker so odmori zelo redki, oziroma jih sploh ni, so navzoči primorani zapuščati zasedanje, kar zelo moti potek in zlasti diskusijo. Nepretirgano aktivno sodelovanje tudi zelo utruja, zato je opaziti na vsakem zasedanju po nekaj urah pojemajoče zanimanje in manj posegov v razpravo. Nujno potrebno je torej uvesti sistem odmorov npr. približno vsaki dve uri z enim daljšim odmorom, med katerim bi člani lahko tudi malicali v menzi. Nekoliko daljši čas zasedanja pri tem ne bi šel v izgubo, ker aktivnost navzočih ne bi pojenjala in bi bil s tem celoten efekt negativen večji. Odločitev, kdaj naj bi pretrgali zasedanje, pa bi seveda prepustili predsedniku, ki bi določeval najugodnejši čas npr. ob zaključkih posameznih točk.

Ivan Bertonec-Johan

Trpka žalost je prevzela srca vseh, ki so poznali nenadoma umrlega Ivana Bertonec-Johana, znanega revolucionarja in družbenega delavca Gorenjske.

Bil je doma z Dobrave nad Kropo in eden izmed šodelavcev Staneta Zagarja. Letu 1936 je bil sprejet v partijo. Ob vdoru Nemcev v naše kraje pa je postal eden izmed pobudnikov vstaje na Gorenjskem. Sposobnost in idejna predanost ga je vodila na vse odgovornejše politično pot, od komisarja v Cankarjevem bataljonu, ki je posebno znan iz dražgoške bitke (člani ZB podjetja Iskra se prav gotovo še dobro spominjajo njegovega letošnjega obiska pri partizanskem stavlu v Dražgošah, na dan borca 4. julija, ko je udeležencem izčrpno pripovedoval o poteku dražgoške bitke), člana v vojno-revolucionarnem komiteju, bil je politični komisar v Kokrškem odredni in član okrajnega komiteja KPS za Koroško.

Po osvoboditvi je nadaljeval delo za obnovo domovine. Bil je na odgovornih političnih mestih v Beogradu in Ljubljani, kasneje predsednik okraja Radovljica, dolgoletni poslanec, podpredsednik okraja Kranj, deloval pa je tudi v mnogih drugih organizacijah, zadnje življenjsko obdobje pa je posvetil Gorenjskemu muzeju v Kranju, kjer je z njemu lastno prizadevnostjo ohranil znanecem neprecenljive dokumenteupora.

Umril je zaslužni prvoborec, vojni komandant politični komisar in družbeni delavec. Ob truplu pokojnika so se v avli občinske skupščine Kranj zvrstile častne straže organizacij ZK, ZB in drugih naših občinskih in republiških organizacij. Za tem pa je v tork popoldne krenila skozi mesto povorka proti pokopališču, kjer je bil nepozabni pokojnik pokopan z vsemi vojaškimi in civilnimi častmi.

zoper odgovorne uvedli disciplinske postopke, v skrajnem primeru z izključitvijo, ne glede na položaj v podjetju.

Organi upravljanja so menili, da je treba najprej znižati zaloge na razumen, ekonomski nivo in jih docela približati postavljenim normativom, bodisi z redukcijo nabav, z odprodajo ali predspozicijo. V nobenem primeru ne bodo smele tovarne ali službe prodati material na kredit, ker bi s tem še bolj poslabšale terjatve pri kupcih. Določili so postopno zniževanje v fiksnih zneskih in določenih terminih. Seveda bo s temi drastičnimi ukrepi podjetje občutno pripomoglo k finančni sanaciji in njegovi likvidnosti, saj bo aktiviralo lastna zamrznjena sredstva. Upoštevati je treba, da so bili organi upravljanja prisiljeni k izvajanju takšnih ukrepov, ker vse dosedanje direktive niso zalegle, nasprotno, v splošnem lahko rečemo, da se je finančna si-

(Dalje na 6. strani)

Razpis

«ISKRA» ELEKTROMECHANIKA

DE Gospodarski sektor objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. SAMOSTOJNI PRODAJNI REFERENT
2. NABAVNI REFERENT
3. PLANER MONTAŽE KINOAKUSTIKE
4. PLANER MONTAŽE ŠTEVCEV
5. VODJA PLANIRANJA LASTNIH DELOV

POGOJI:

za del. mesto pod 1.

- dokončana srednja šola s 5-letno prakso
- poznavanje proizvodnega programa Iskre, strojnih elementov in njihove proizvodne tehnologije
- poznavanje uzanc v blagovnem prometu in komercialnega poslovanja
- odsluženi vojaški rok

za delovno mesto 2.

- srednješolska izobrazba in 3-letna praksa
- poznavanje elektro in izolacijskega materiala ter normalnega orodja
- poznavanje uzanc v blagovnem prometu in komercialnega poslovanja
- odsluženi vojaški rok

za delovno mesto pod 3.

- srednješolska izobrazba in 4-letna praksa ali VK delavec in 7-letna praksa
- poznavanje izdelkov kinoakustike, njihovih sestavnih delov in procesa montaže. Potrebna je najmanj 3-letna praksa v tej stroki
- poznavanje osnovnih principov planiranja
- odsluženi vojaški rok

za delovno mesto pod 4.

- srednješolska izobrazba in 4-letna praksa ali VK delavec in 7-letna praksa
- poznavanje izdelkov panoge števec, njihovih sestavnih delov in procesa montaže. Potrebna je najmanj 3-letna praksa v tej stroki
- poznavanje osnovnih principov planiranja
- odsluženi vojaški rok

za delovno mesto pod 5.

- višja šolska izobrazba in 8-letna praksa od tega 4 leta pri planiranju ali srednješolska izobrazba ter ustrezna daljša praksa
- smisel za organiziranje, vodenje ter načrtno delo
- poznavanje tehnologije dela, stroškovnega obračuna in kalkulacijskih metod ter organizacije tovarne

Prijave sprejema kadrovski oddelek tovarne «ELEKTROMECHANIKA» Kranj, do 25. 9. 1965.

Proizvodnja „Elektromehanike“ v avgustu

Po operativnem mesečnem planu bi morali izvršiti v avgustu proizvodnjo v vrednosti 1.061 milij. dinarjev. Ker pa je ta višina proizvodnje z ozirom na zaostanke iz prejšnjih mesecev prenizka, je bil upravnemu odboru predložen nekoliko višji plan, čeprav je veljal avgust kot mesec dopustov. Istočasno je upravni odbor sprejel sklep, da naj bodo že za avgust šefi delovnih enot premirani na izvršitev predvidenih nalog. Lahko rečemo, da je ta sklep le pokazal nekaj uspehov, čeprav v avgustu še vedno ni bila dosežena proizvodnja, ki bi jo po letnem planu morali doseči. Uspeh po delovnih enotah je bil naslednji:

PROIZVODNJA V AVGUSTU

DE	Proizv. %
Mont. rot. strojev	79.
Montaža števec	112.3
Stikala	55.2
Kinoakustika	121.1
Obrat tel. naprav	84.1
Lipnica	19.8
Del. avtomatike	128.5
Stalne proizv. usluge	81.1
Občasne usluge	89.2
Skupaj	88.7

MONTAŽA ROTACIJSKIH STROJEV ni dosegla proizvodnje, ki jo predvideva mesečni plan, je pa za 10 milij. preseгла zadolžitev, ki je bila dana na upravnem odboru. Razmeroma nizki proizvodnji v avgustu botrujejo letni dopusti v 1. polovici meseca Vrtalnih strojev EVS-06 bi lahko izdelali več, če ne bi zmanjkalo ventilatorjev, ki jih dobavlja Iplas. Za motor Uz pa je zmanjkalo steznih obroboč, ki jih tudi dobavlja kooperant.

MONTAŽA ŠTEVCEV je sicer dosegla po letnem in mesečnem planu predvideno proizvodnjo, nj pa dosegla proizvodnje, ki je bila zahtevana po sklepu upravnega odbora. Upravni odbor je namreč predvideval, da bo v

avgustu mogoče pregledati in odpremiti večino števec, ki so ostali v montaži iz prejšnjih mesecev, deloma zaradi premajhnih kapacitet državne kontrole, deloma pa zaradi pomanjkanja magnetov za trofazni števec, vendar pa tudi v mesecu avgustu število kontrolorjev ni bilo tolikšno, da bi lahko pregledali vse količine, ki so bile izdelane na trakovih. Tako se je ob koncu meseca nabralo v montaži za cca 90 milijonov števec. Stanje se je po 1. septembru nekoliko izboljšalo.

OBROT «KONTAKTOR» ni imel izgledov, da bi v mesecu avgustu prejel sestavne dele iz uvoza, zato je bila zadolžitev upravnega odbora le 100 milijonov dinarjev. To vrednost je obrat presegel za 5%. Proti koncu avgusta je material le prispel in bo v septembru montaža dosegla letno višino proizvodnje.

MONTAŽA KINO AKUSTI. KE je preseгла zadolžitev po letnem planu, kakor tudi za dolžitev upravnega odbora. Dejanska proizvodnja je bila nekoliko višja, vendar prevzemna kontrola PSO ni hotela prevzeti vseh izdelkov.

OBROT AVTOMATSKIH TELEFONSKIH NAPRAV še vedno ne more prebroditi težav, vendar je ob koncu meseca le uspel finalizirati precej izdelkov, saj je bilo v sre-

dini meseca stanje skoraj brezupno. Posebne težave povzročajo nekaj kritičnih materialov. Težave so tudi pri proizvodnji koordinatnih stikalnikov, ki jih ne moremo izdelati v zadostnih količinah. Če bi imeli vsaj pozivno signalne strojčke za centrale 4/30, kakor je bilo obljubljeno, bi tudi telefonija dosegla vrednost, ki jo je postavil upravni odbor.

OBROT LIPNICA je dosegel prvi pomembnejši uspeh pri dvotarifnem številčniku. Ostalih izdelkov ni bilo mogoče montirati, saj za stikalno uro nimamo mehanizmov, za števec pogovorov mase za kolute, za časovni števec pa ni motorčkov.

ELEMENI AVTOMATIZA. CIJE so v avgustu odpremili zadnjo napravo in imamo sedaj naročila le za rezervne dele V kolikor ne bomo v kratkem prejeli naročila še za nekaj naprav, ki so predvidene, bomo morali oddelek razformirati in potem izdelava sploh ne bo možna.

V livarni je ostala večja vrednost odlitkov, ki so izdelani za tovarno v Novi Gorici. Potrebe te tovarne so se namreč spremenile, vendar bo tovarna morala že izdelane količine prevzeti.

Če ocenjuje uspeh ob koncu osmih mesecev, lahko

(Dalje na 7. strani)

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja ISKRA KRANJ — Tovarna elektronskih naprav Ljubljana, razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

tovarne elektronskih naprav

Pogoji: Fakultetna izobrazba z najmanj 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu. Kandidati naj vloge in dokazila o izobrazbi in praksi pošljejo do 21. 9. 1965 na naslov: ISKRA KRANJ, Uprava podjetja — organizacijsko-kadrovski sektor (komisija za razpis delovnega mesta direktorja Iskra Kranj, Tovarna elektronskih naprav Ljubljana), Kranj, Kidričeva 40.

O bodočih obrisih „ISKRE“ Kje pelje pot?

V preteklih dneh so bili po enotah podjetja ožji sestanki, kjer je tekla beseda o predlogih podkomisije za ekonomiko in organizacijo podjetja o »bodočih obrisih ISKRE«. Ugotovitev, da je treba za vsako ceno najti izhod iz obstoječega stanja, je splošna, čeprav so mnenja o tem, kako to doseči, različna. Zaenkrat nismo veliko dalje od ugotovitve, da tako naprej več ne gre in da bo treba korenito spremeniti vse, kar stoji na poti k racionalnejši proizvodnji.

Novi, težji pogoji gospodarstva, vsaj kar zadeva našo podjetje in že itak težka gospodarska problematika, verjetno silijo vsakogar, ki mu je napredek ISKRE pri srcu, k razmišljanju, kam usmeriti prizadevanja razuma in sposobnosti, da bi ISKRA izšla iz sedanje, tako težke situacije. Odločitev na tem miselnem razpotju ni lahka, še manj pa enostav-

vanju skritih rezerv, vendar priznajmo, da po svojem bistvu le vodi k odkrivanju in priznavanju principov racionaliziranega dela. Pobuda za razpravo o novih ekonomskih in organizacijskih temeljih je vsekakor koristna. Koristna že zato, ker smo spoznali, da v obstoječem stanju nekaj ni v redu, in koristna zategadelj, ker skušamo le priznati, da centralizacija poslovnih funkcij in sredstev ni edina alternativa našega notranjega razvoja.

Petletno obdobje, v katerem smo gospodarili in gospodarimo kot integrirana delovna skupnost, je dovolj dolga doba, da omogoča logično in objektivno oceno prehojene poti. Proces razvoja podjetja je v teh petih letih porajal določene probleme, ki so bolj ali manj značilni za sleherni integracijsko gibanje. Ti problemi

torej niso značilni samo za ISKRO, pač pa se z njimi ubadajo ostale integrirane skupnosti. Predvsem gre tu za notranje ekonomske odnose, za principe samoupravnosti, za centralizacijo ali za decentralizacijo sredstev, koncentracijo kapitala, za učinkovit poslovni sistem, skrajka: za področje notranje ekonomike in organizacije. In prav na tem področju smo v preteklosti napravili velik spodrsrljaj. Sorazmerno hiter porast proizvodnje, ki smo ga včasih priznali, preveč »glorificirali«, je ustvarjal občutek notranje konsolidarnosti in organske rasti. Toda tisto, kar bi morali bolj žlahtno gojiti, smo zapostavili, saj je pomen notranje ekonomike in ekonomske racionalizacije proizvodnje šele v zadnjem času prevladal nad praktičističnim pojmovanjem razvoja proizvodnje. Zal, moramo

za to sedaj plačati svojo ceno, čeprav ne povsem po lastni krivdi.

To je velika izkušnja za prihodnje dni. Če jo bomo skušali pravično razumeti, bomo lažje našli pot k rešitvi vseh protislovij, ki v prikriti, redkeje pa v odkriti obliki, razjedajo organizem ISKRE kot celote. Zato bi morali sedaj, ko razpravljamo o novih ekonomskih in organizacijskih osnovah, dosledno zavreči vse, za kar menimo, da je negativno, in sprejeti tisto, kar je praksa sprejela kot pozitivno rešitev. To je sicer zelo poenostavljena ugotovitev, saj pojav niso vedno samo črno-beli, toda tudi odgovor na tako poenostavitev ni preprost. Vsakdo namreč obstoječe stanje, veljavna načela in odnose ter poslovni interese ocenjuje s svojega zornega kota. Delavci iz proizvodnega področja s stališča

Mladinska proizvodna konferenca obrata ATN v „Elektromehaniki“

Mladinska organizacija obrata ATN v kranjski »Elektromehaniki« je organizirala za mladince proizvodno konferenco, na katero je povabila tudi vodjo obrata in vse ostale vodilne delavce ATN.

Mladinci so za konferenco pripravili 16 konkretnih vprašanj, ki so trenutno v obratu najbolj pereča. Situacija v tem obratu ni rožnata, ker se proizvodni plan ne izpolnjuje in zaradi tega delavci dobivajo manjše osebne dohodke. Nedvomno so ravno ti problemi razlog, da se je konference udeležilo prek 50 mladincev. Prvo vprašanje se je nanašalo na delež režijskih delavcev pri dobri in slabi kvaliteti izdelkov. Mladince je zanimalo zakaj tudi delavci, ki delajo na normo, niso materialno stimulirani pri kvaliteti, kot je to urejeno za režijska delovna mesta. V odgovoru je tov. ing. Teran podprl stališče mladincev. Delavci, ki delajo napake, naj le-te tudi sami brezplačno popravijo, seveda, če so napake naredili po lastni krivdi. Do sedaj je bila praksa, da so te napake popravljali kontrolorji ali celo drugi delavci, ki so bili seveda za to plačani. Če bi delavci vedeli, da bodo morali za seboj sami brezplačno popravljati napake, bi pri delu bolj pazili. Zaradi take potrebe pa se dogaja, da tisti delavci, ki delajo bolj pazljivo in brez napak, manj zaslužijo kot tisti, ki nameroma hitijo, da bodo čimveč presegli normo, seveda na račun kvalitete izdelkov.

Mladince je tudi zanimalo, če bodo v tovarni še odpuščali delavce in koliko časa bodo še prejeli manjše osebne dohodke. Tov. ing. Unk je mladincem podrobno obrazložil položaj, v katerem se nahaja podjetje. Pomanjkanje dinarskih sredstev za

nakup reprodukcijskega materiala in deviz je v podjetju zelo pereče. Temu je vzrok tudi nedokončana proizvodnja, ker tovarna nima denarja za nakup manjkajočega materiala. V obratu ATN je na skladišču precej materiala, ki se ne rabi in vodstvo obrata ter tovarne si prizadevata, da bi se nekurantni material odprodal. Po novem pravilniku o osebnih dohodkih tovarne je OD posameznih EE še bolj direktno vezan na izpolnjevanje plana, zato je obrat ATN pri tem zelo prizadet, ker je precej pod planom. Vse kaže, da bodo imeli delavci in seveda tudi vodilno osebje precej manjše osebne dohodke kot 100%. Rešitev je edino v tem, da se zmanjša nedokončana proizvodnja in doseže mesečni plan.

V obratu so norme še vedno problemi, ki ni rešen. Mladince je zanimalo, zakaj so tako velike razlike med posameznimi podsestavi in stajali. Na to vprašanje je normirec tov. Zlate povedal, da so delavci, ki delajo velike serije na boljšem kot delavci, ki delajo samo po nekaj istih kosov. V oddelku je še vedno precej izdelkov, za katere niso norme dokončno urejene. To povzroča med delavci nezadovoljstvo. Medtem, ko so za nekatere izdelke norme prenizke, pa moramo za nekatere artikole dati dodatek, da delavci sploh lahko dosežejo 100% normo. Ta problem se v tej situaciji lahko reši samo s sodelovanjem delavcev, toda tisti, ki imajo prenizke norme, za sedaj še ne kažejo preveč zanimanja, da bi se norme za vse delavce v oddelku pravično postavile. Ing. Teran je še pristavil, da bi se moralo tiste delavce, ki dalj časa ne dosegajo norme, čeprav je norma v redu, pre-

(Dalje na 7. strani)

»Še mnogo srečnih in zadovoljnih let«, so zaželeli sodelavci tov. Janezu Šubertu v Lhvami kranjske tovarne, ko se je po dolgoletnem in vestnem delu poslovil in odšel v zaslužni pokoj

Razvoj mikroelementov v ZDA

Že precej dolgo ugotavljamo, da se bomo morali pri proizvodnji elementov za elektroniko čimprej lotiti miniaturizacije, zlasti še, če se bomo z našimi izdelki in samimi elementi hoteli uveljaviti na inozemskih tržiščih. V to smer sicer gremo, vendar veliko prepočasni in je zato prav, da izvemo, kako na miniaturizacijo elementov gledajo drugje. Morda nam bo to kaj koristilo?

V strokovnih listih smo že večkrat brali o razvoju mikrominiaturnih elementov v zahodnem svetu. Tako smo med drugim izvedeli, da izdeluje ameriško podjetje Texas Instruments integrirano zvezje v velikosti glavice vžigalice, ki vsebuje 69 transistorjev, uporov in kondenzatorjev in njih medsebojne zveze.

V vzhodno-nemškem listu »Markt-Informationen« z dne 14. junija 1965 beremo o tej panogi mikroelektronike še naslednje:

Integrirano zvezje izdelujejo v ZDA šele nekaj let, na-

predek pa je zelo hiter. Po djetje Texas Instruments je povečalo proizvodnjo od leta 1962 na 1963 desetkrat. Prodaja teh mikroelektronskih elementov raste v ZDA tako: leta 1962 10 milijonov dolarjev, leta 1964 50 milijonov, 1965 120 milijonov, za leto 1966 cenijo 225 milijonov, 1967 300 milijonov, za leto 1972 pa 800 — 1.000 milijonov dolarjev. Glavni proizvajalci so Westinghouse Electric, Texas Instruments, Radio Corporation of America, Raytheon Co, Fairchild Semiconductor Corp., Motorola, Si-

gnetics itd. Leta 1964 je bilo že 26 proizvajalcev.

Ker so ti elementi zelo važni za astrofiziko, prispeva do 70% stroškov za razvoj vlada. Podjetje Fairchild Corp. izdeluje tedensko okrog 50.000 integriranih zvezij, Motorola okrog 40.000 kosov (60 — 70 raznih tipov), Texas Instruments prav tako 40.000 tedensko.

Integrirano zvezje izpodriva ostale elemente kot so upori in kondenzatorji iz elektronskih aparatov. Računajo, da bo do leta 1970 zaradi tega padla prodaja uporov in kondenzatorjev za 300 milijonov dinarjev.

Po oceni podjetja Texas Instruments, (ki dobavlja integrirano zvezje za balistične rakete Minuteman,) je bilo že leta 1964 v oboroževalni tehniki 33% elektronskih elementov. (Dalje na 7. strani)

neučinkovitosti poslovnega mehanizma in sploh, delavci iz režijskih področij pa s stališča zagotavljanja nekakšnih splošnih interesov, marsikdo pa, priznajmo odkrito, s stališča osvojenih pozicij. Ta nasprotja med različnimi »poslovnimi sferami« dobivajo svojo konkretno obliko v medsebojnih očitkih in preveljevanju odgovornosti z rame na ramos. Da taki pojavi vodijo k vedno večji zaprtosti v krogu ožjih interesov je znano in dokazano tudi v naši praksi. V teh razglabljanjih ne bi smeli prežreti, da je poslovni proces tovarn enoten in je lahko uspešen samo v primeru, če je v vseh fazah vzklajen in podvržen enotni kontroli in enotnemu vplivu na njegov tok. Razrezanje tega procesa na neodvisne faze pa hromi njegovo učinkovitost in nesplošuje neposredno odgovornosti. Stvar je še to-

liko slabša, če med fazami celotnega poslovnega procesa ni objektivno ugotovljene ekonomske odvisnosti in se poslovni interes posameznih enot (faz) omeji s težnjo po zagotavljanju lastnega dohodka, ne glede na posledice v ostalih enotah — fazah poslovnega procesa.

To organizacijsko disharmonijo najbolj občutijo tovarne. V tem je tudi bistvo trenj med proizvodnjo in ostalimi skupnimi službami. O tem najbrž obstajajo različna mnenja in nasprotujoča si stališča. Toda vsako nasprotje ima tudi svojo optimalno rešitev, ki vedno ni le kompromis med različnimi stališči. Zato bi morali v prihodnje iskati najboljše rešitve in ne kompromise, pa čeprav bi morala biti zato žrtvovana tudi kakšna ambicija posameznikov. Kolektivne more dopustiti, da bi usodo ISKRE krojile ambicije z

usmerjenim pogledom v hierarhično lestvico, temveč jo mora krojiti objektivni interes delovnih kolektivov, ki morajo v rešitvah videti svojo perspektivo!

Tudi glede perspektive se nismo vsi še povsem na jasnem: eni vidijo rešitev v popolni centralizaciji, drugi, številnejši smatrajo federalni princip organizacije za edino mogočo. Kadar razpravljamo o teh zadevah, se običajno opredeljujemo za skupen žiro račun ali proti taki rešitvi, čeprav žiro račun sam po sebi ne razrešuje vseh notranjih protislovij, ki izvirajo iz notranjih ekonomskih odnosov. To je področje, kjer se lomijo kopjal Razprave o teh problemih so največkrat zašle v slepo ulico, saj smo nekako bolehal za kompleksom, da je vsaka pobuda, ideja ali predlog namenjen drugačnemu oblikovanju teh odnosov, že

sam po sebi očitna tedenca za razbijanje podjetja. Take pobude smo kratkoma ocenili kot poslovni dilentantizem in razbijanje. Razumljivo je, da taki pojavi dušijo iniciativo, dušijo izvore pobud in sposobnosti.

Dejstvo je, da centralizacija sredstev ob decentralizirani samoupravni funkciji poraja različna nasprotja in težnje, ki se zrcalijo na različnih področjih. To osnovno protislovje je določena »bolez« naše notranje ekonomike, ki doseže svojo krizo ob vsakem zaključnem računu, ko prevladuje dojem, da razpravljamo o razdeljenih sredstvih ne pa o prigosporjenih sredstvih, kar ustvarja različne konfliktno situacije, povzročajo notranje napetosti, ki se sproščajo v raznih smereh, ali pa kar je še slabše, ostanejo prikrite in povzročajo pasivizacijo volje in prizadevanj.

Ne gre torej samo za en žiro račun ali več žiro računov, temveč za globlje pojave s področja medsebojnih odnosov, predvsem ekonomskih. S tega stališča težnja po večji ekonomski samostojnosti dobi svojevrstno opravičilo in smisel. Delovnim kolektivom podjetja bo morala biti odprta pot k samostojnejšemu gospodarjenju z lastnimi sredstvi, kar je tudi bistvo našega samoupravnega sistema. To pa je tudi pot, po kateri bomo v prihodnje morali zastaviti svoj korak. Na tej poti bomo morali v praksi uveljaviti načelo, da naj bo decentralizirano tisto, kar ni nujno, da je glede na zagotovitev enotne poslovne usmeritve centralizirano. Toda zadnje besedo o tem prepustimo delovnim kolektivom.

V. J.

Periodični obračun podjetja za I. polletje 1965

Osnovni podatki o polletni realizaciji so v absolutni vrednosti večji kot v enakem razdobju preteklega leta, njihova dinamika pa je bistveno manjša, kar je posledica splošnih ekonomskih pogojev, ki so vplivali na poslovanje podjetja, ki je bilo v I. polletju izredno težavno.

Znana kriza z obratnimi sredstvi se je nadaljevala in še bolj zaostrila, primanjkovalo je reprodukcijskega materiala, kar je vplivalo na fizični obseg proizvodnje. Vrsta restriktivskih ukrepov na področju kreditiranja je za nekaj časa ohromila blagovni promet, skratka — v poslovanju so se v preteklih mesecih pojavile izredne težave, ki imajo svoj izraz v zunanjih faktorjih. Operativna pripravljenost podjetja, da bi se sproti prilagajalo novim pogojem gospodarjenja je bila preslabla, v določeni meri zaradi stalno večje poslovne nelikvidnosti tudi ni imelo zato posebnih po-

govjev. Skoraj tradicionalno kratkoročno reševanje z mašenjem lukenj je v celoti odlovedalo in podjetje se je znašlo v nezavidljivem položaju.

V takih pogojih gospodarjenja ni mogoče pričakovati plansko predvidenih poslovnih rezultatov, vendar to tudi ne more biti opravičilo za stagnacijo, posebej ne zato, ker se v podjetju poslovni proces ni toliko racionaliziral, da bi mogli reči, da smo v lastni hiši izkoristili vse rezerve, ki bi lahko v marsičem težave omilile.

Gospodarska aktivnost podjetja je bila v I. polletju takale:

	I/1965	I/1964	I/1965
	plan	I/1963	I/1964
— fizični obseg proizvodnje	40,0	145,6	115,0
— blagovni promet	36,2	163,2	101,0
— izvoz	46,4	92,6	269,2
— uvoz	34,4	143,0	63,8
— število zaposlenih	98,1	126,0	104,6

Letni plan je bil zelo slabo realiziran, čeprav je potrebno upoštevati, da je dinamika v I. polletju vedno nižja od polovice letnega plana. Izjema je samo izvoz, ki je letos izredno ugoden, do čim niti proizvodnja niti blagovni promet na domačem tržišču nista dosegla dinamičnega plana.

Porast proizvodnje in blagovnega prometa nasproti enakemu razdobju lani je majhen, kar je posledica uvodoma povedanih težav. Primerjava stopenj rasti iz preteklih razdobj — z letos doseženo — ni nobeno ekonomsko merilo, pokaže le grobo gospodarsko aktivnost podjetja, ker si z visokim fizičnim obsegom proizvodnje in nizkim dohodkom ne moremo kaj prida pomagati.

Pomembno je, če so ob takem ali drugačnem fizičnem obsegu in blagovnem prometu osnovni faktorji poslovnega procesa medsebojno optimalno vsklajeni, da krijejo obveznosti podjetja in upravičene zahteve delovne skupnosti.

V podjetju že doslej ta razmerja niso bila idealna, vsako leto se še zaostrujejo na račun dolgoročnih obveznosti, ki dopevajo v večjih zneskih. Zagotoviti zadostna sredstva pa postavlja pred

podjetje nalogo, da išče najbolj ugodno rešitev v taki strukturi in obsegu proizvodnje, ki zagotavlja tolikšna sredstva, da se pokrijejo vse potrebe.

Iz tega razloga postane zaskrbljujoče vprašanje, kolikšen je fizični obseg proizvodnje, odnosno kakšna je realizacija, ker so razpoložljiva sredstva ob taki stopnji rentabilnosti, ki jo dosegamo usodno povezana z delimi razmerji, ki so glede dolgoročnih obveznosti stalna, in je le razlika uporabljiva za osebno ali investicijsko potrošnjo.

Drugače povedano pomeni, da mora podjetje doseči določeno proizvodnjo, ker sicer ni v stanju kriti nastalih obveznosti in potreb, ali pa mora ob enakem fizičnem obsegu proizvodnje doseči večjo rentabilnost t. j. večji dohodek.

Letošnja situacija kaže na to, da v realizirani proizvodnji z dohodkovnega stališča razmerja niso najbolj idealna, ker je fizični obseg in blagovni promet izpod pričakovane, osebna potrošnja pa se je preveč zajedla v razpoložljiva sredstva.

Vrednostno je v primerjavi s preteklim razdobjem dosežen takle rezultat:

	I/1964	I/1965
	I/1963	I/1964
Plačana realizacija	147,5	106,1
Poslovni stroški	148,0	100,9
Neto produkt	118,7	110,2
Dohodek	146,2	116,7
Osebnih dohodek	159,8	127,6
Ostaneček čistega dohodka	132,6	80,9

Delež plačane realizacije je bil letos zelo neugoden, ker so restriktivski ukrepi v kreditni politiki povzročili verizno reakcijo med terjatvami in obveznostmi z redkimi

izjemami v celem gospodarstvu.

Novoustvarjena sredstva in dohodek je v hitrejšem porastu kot celotni dohodek, na kar znatno vplivajo nastale

spremembe v obdavčitvi, delež osebne potrošnje pa se močno povečuje na škodo ostanka čistega dohodka. Tako tendenco v razdelitvi zasledimo v vsakem obračunu, ki pa ni nič kaj posebno vz-

podbudna, ker ustvarjena razpoložljiva sredstva ne dovoljujejo nobenih premikov več v korist osebne potrošnje. V primerjavi s preteklim letom se nekateri elementi gibljejo takole:

	I/1964	I/1965
	I/1963	I/1964
Na zaposlenega		
— fizični obseg	115,4	109,1
— dohodek	115,9	110,7
— osebni dohodek	120,3	115,8
— ostanek čistega dohodka	105,7	77,4
Na 1 milijon dohodka		
— celotni dohodek	100,8	90,9
— osebni dohodek	108,9	108,9
— ostanek čistega dohodka	90,3	70,1
— povprečno zaposlenih	86,9	90,0

Zasedanja DS ZZA

Na 4. zasedanju delavskega sveta ZZA (navzočih 15, odsotnih 10) so člani DS po poslovnem poročilu za I. polletje 1965 temeljito razpravljali o delu v preteklem obdobju, poseben poudarek je bil dan perspektivi Zavoda, kjer so zajeli stanje stroškov in obratnih sredstev, kadre v tekočem razvoju, predkalkulacijo, kvaliteto dela in bodočo obliko Zavoda. Po obširni razpravi je bil DS mnenja, da je tudi v naprej najprimernejša dosedanja oblika Zavoda, pač pa je treba reševati zadeve v smislu predlogov, ki so jih podali člani DS. Ti predlogi so namotki za delo komisije DS, ki ima osnovno nalogo najti in proučiti način za čim boljše prilagoditev tovarnam, poceniti poslovanje Zavoda ter ugotoviti, kje so še prostre kapacitete. Kako prepotrebno in važno nalogo mora rešiti omenjena komisija, kaže dejstvo, da je DS razrešil vse člane komisije drugih nalog, dokler traja mandatsna doba komisije. Komisija mora takoj pričeti z delom, ki naj bo javno, o svojem delu pa mora poročati delavskemu svetu in upravnemu odboru. DS je tudi pooblastil komisijo, da lahko ukrepa v zvezi s svojimi malogrami in da zahteva vse potrebne podatke.

Delavski svet je sprejel tudi polletno poročilo za leto 1965, kakršno je bilo podano in z vsemi predlogi, ki jih je UO že sprejel. Prav tako je potrdil gospodarski plan za leto 1965 kot ga je pripravila strokovna služba in obravnaval UO, ki je vnesel popravek le pri sestavku o zmanjšanju zaposlenih in zmanjšanju sredstev za fizični razvoj. Novo besedilo prve korekture je tako: »Zmanjšanje števila zaposlenih je treba doseči predvsem pri opravljanju režijskih del ob istočasnem povečanju produktivnosti dela za približno 10% tako, da bi z zmanjšanim številom zaposlenih in z nižjimi stroški opravili v bistvu vse naloge iz letošnjega programa dela.«

Začasni pravilnik o medsebojnih delovnih razmerjih je

delavski svet sprejel v predloženi obliki s pripombo, da se upošteva vse predhodne sklepe UO o pripombah in predloženih popravkih posameznih sektorjev. DS je tudi obravnaval predloge o ponovni sistematizaciji ukinjenih delovnih mest ter o pritožbah zoper odločbe o prenehanju delovnega razmerja zaradi ukinjitve delovnih mest, ki jih je predhodno obravnaval že UO in jih s priporočilom predložil DS v dokončno odločitev. V zvezi s predlogi je DS sprejel sklep, da se v sektorju I. ponovno sistematizira 5 delovnih mest. V sektorju II — oddelek za digitalno tehniko je komisija po sklepu DS ponovno pregledala ukinjena delovna mesta. DS je na predlog komisije ukinil 4 delovna mesta, ponovno pa sistematiziral po I delovno mesto v sektorju II in III. Zaradi ponovne proučitve je bila zadržana ena odločba, ena odpoved je bila prekli-

Na zaposlenega med fizičnim obsegom in dohodkom ni bistvenih premikov, če se upošteva sprememba v obdavčitvi, rast osebnih dohodkov je najhitrejša v očitno škodo ostanka čistega dohodka. Enaka ugotovitev izhaja tudi iz podatkov na milijone dohodka.

Ceprav se je zaposlovanje precej ustavilo, se je vsota izplačanih osebnih dohodkov povečala za 27,6%, nasproti planu pa je realizacija osebnih dohodkov za 4,9% večja od doseženega fizičnega obsega proizvodnje.

(Dalje na 6. strani)

cana in dodeljeno drugo delovno mesto, vse ostale pritožbe zoper odločbe o prenehanju delovnega razmerja zaradi ukinjitve delovnih mest, ki jih je predhodno obravnaval UO, pa je delavski svet zavrnil in s tem potrdil sklepe upravnega odbora.

DS je odložil odločanje o odobritvi predlogov UO in to o dodatni stimulaciji za zmanjšanje stanja zalog nedokončanega nalog in predlog o limitiranju stroškov poslovanja. DS je tudi potrdil sklepe UO, da se pilotske delavnice prodajo podjetju Cosmos in sprejel osnutek o medsebojnem sodelovanju s TIO Radovljica na področju industrijske pnevmatike in hidravlike in »Kladivarjema Ziri na področju mikrotransporta. H koncu je DS odobril znesek za preureditev strojev za nizkonapetostno 24 V razsvetljavo, kar se zahteva po novih predpisih.

ABC

Pomanjkljivosti in skrite rezerve

V 32. številki glasila »Iskre« je v rubriki PISMA BRALCEV »Kranjski Janez« povedal nekaj misli o pomanjkljivostih in skritih rezervah, ki jih imamo v novi livarni »Elektromehanike« v Kranju. Priznati moram, da sem bil kar vesel, ko sem čital kritiko, saj nam ta kaže, da so v naši tovarni še ljudje, ki z njo dihalo in ki želijo, da bi se poedine pomanjkljivosti čimprej uredile, saj je to edina pot, da pri težjih pogojih gospodarjenja najdemo take načine dela, ki bodo omogočili nadaljnji obstoj tovarne.

Res je, da kljub novi livarni delavci v njej niso zadovoljni, saj sama zgradba ni grajena tako, da bi bilo omogočeno naravno zračenje. Predvideno je sicer prisilno zračenje, vendar to ne zadostuje, zato so pogoji dela v livarni precej težki. Danes mogoče še gre, ker je livarna še zelo prazna, ko pa bo polno zasedena, bo treba na vsak način misliti na bolj učinkovito zračenje, sicer bo delo v livarni skoraj nemogoče. Res je, da nova stavba ni primerno opremljena, saj ni omar, niti delovnih miz. Kdor pozna finančno stanje tovarne, bo vedel, da te opreme trenutno ni mogoče nabaviti in bo treba počakati lepših dni. Iz gornjih razlogov tudi garderobnih omaric ni moč kupiti, zato se je treba začasno zadovoljiti z dosedanjimi, čeprav so v skoraj neuporabnem stanju. Lahko jih pa popravimo, da jih bomo lahko koristili še toliko časa, da dobimo nove.

V novi livarni se je produktivnost zelo povečala. Posamezni delavci izdelajo danes znatno večje količine, kot so jih včasih. Vemo, da izdelujemo odlitke največ za tovarno Avtoelektrike v Novi Gorici. Zaradi forsiranega dela pa se je v Novi Gorici nabralo že toliko odlitkov, da v zadnjem času Nova Gorica želi zmanjšati naročila, livarni pa primanjkuje dela. Ob

(Dalje na 7. strani)

Periodični obračun podjetja za I. polletje 1965

(Nadaljevanje s 5. strani)

Povprečni osebni dohodek se je nasproti enakemu razdobju lani povečal za 15,8%, je pa še vedno za 7,5% od predvidenega s planom. Umesno je postaviti vprašanje ali je ob taki realizaciji in takih rezultatih mogoče pričakovati večji osebni dohodek?

R-3 (zaloge materiala)	3,81	1,80
R-5 (zaloge med. proiz.)	7,48	5,24
R-6 (zaloge gotovih izdelkov)	14,09	8,44
Terjatve do kupcev	14,32	8,28

Razvidno je, da je realizacija veliko bolj neugodna od planskih predvidevanj in da zahteve o izboljšanju gospodarjenja z obratnimi sredstvi niso bile uresničene.

Poleg upravičljivih razlogov so tudi taki, ki bi jih bilo mogoče odpraviti, ne da

	Plan	I/1964	I/1965
Celotni dohodek	100,0	100,0	100,0
Porabljena sredstva	55,7	57,7	56,1
Neto produkt	44,3	42,3	43,9
Poslovni stroški	3,0	67,2	64,0
Dohodek	37,0	32,8	36,0

Rezultat je nekoliko ugodnejši kot v preteklem letu (neto produkt), vendar pa izpod planiranega.

Razdelitev čistega dohodka je takale:

	Plan	I/1964	I/1965
Čisti dohodek	100,0	100,0	100,0
Osebni dohodek	80,8	77,9	84,7
Ostaneč čistega dohodka	19,2	22,1	15,3

Struktura razdelitve čistega dohodka potrjuje predhodne ugotovitve, ker je razvidno, da se delilno razmerje slabša v škodo ostanč čistega

	I/1964	I/1965
Porabljena sredstva	57,7	56,1
Osebna potrošnja	12,6	14,7
Višek dela	29,7	29,2

Povečana osebna potrošnja ni kompenzirana z nižjim deležem porabljenih sredstev in se v končni posledici znižuje višek dela.

V I. polletju lanskega leta sta povprečno 2 delavca ustvarila 1 milijon dohodka, letos

	I/1964	I/1965	Indeks
Celotni dohodek	95,9	86,7	90,8
Obratna sredstva	67,7	59,6	88,0
Celotni dohodek	22,1	21,5	97,3
Skupna sredstva	28,6	26,2	91,8
Neto produkt	4,2	2,8	66,7
Skupna sredstva			

Izkoriščanje sredstev je v vseh primerih slabše na eni strani zaradi zelo slabega obračanja obratnih sredstev, na drugi strani pa zaradi postopno rastočih osnovnih sredstev, ki že sama po sebi

Gospodarjenje z obratnimi sredstvi se v I. polletju ni premaknilo, vsaj ne v pozitivni smeri. Osnovna značilnost je še vedno ta, da so viri obratnih sredstev v celoti angažirani v zalogah, da so zaloge večje kot so bile v začetku leta in da so koeficienti obračanja realizirani takole:

	Plan	Real.
R-3 (zaloge materiala)	3,81	1,80
R-5 (zaloge med. proiz.)	7,48	5,24
R-6 (zaloge gotovih izdelkov)	14,09	8,44
Terjatve do kupcev	14,32	8,28

bi se čakalo na sanacijski načrt, ki bo po sedanjih podatkih nemogočo situacijo na tem področju nekoliko saniral.

Po periodičnem obračunu je doseglo podjetje takole razmerje v razdelitvi celotnega dohodka:

	Plan	I/1964	I/1965
Celotni dohodek	100,0	100,0	100,0
Porabljena sredstva	55,7	57,7	56,1
Neto produkt	44,3	42,3	43,9
Poslovni stroški	3,0	67,2	64,0
Dohodek	37,0	32,8	36,0

ga dohodka. Tudi razdelitev celotnega dohodka po osnovnih ekonomskih elementih pokaže enak rezultat in sicer:

	Plan	I/1964	I/1965
Čisti dohodek	100,0	100,0	100,0
Osebni dohodek	80,8	77,9	84,7
Ostaneč čistega dohodka	19,2	22,1	15,3

pa le 1,8 delavca, kar je na videz ugodnejše, vendar pa je potrebno upoštevati, da so se v istem času skupno angažirana sredstva povečala za 20,6% in da je bilo njihovo izkoriščanje takole:

	I/1964	I/1965
Porabljena sredstva	57,7	56,1
Osebna potrošnja	12,6	14,7
Višek dela	29,7	29,2

tuacija iz dneva v dan slabšala, zaloge naraščale, prav tako tudi terjatve, kar je povzročilo današnji težak finančni položaj oziroma za tako visok znesek blokiran ziro račun (o mobilizaciji notranjih rezerv na področju poslovnih in režijskih stroškov ter o zniževanju osebnih dohodkov bomo spregovorili v posebnem poglavju).

Vse zaloge so razdeljene po enotah, navedeni zneski in določeni roki realizacije. Izhodišče za start velja 30. maj 1965, ne oziraje se na morebitne spremembe, ki so nastale v kasnejših mesecih. Normativ je odmerjen za proizvodni program 54 milijard dinarjev.

Na razredu 3 — reprodukcijski material in surovine — bodo morale posamezne enote znižati zaloge od julija do konca decembra v naslednjih vrednostih:

Elektromehanika	150 milij.
Avtomatika	150 milij.
Elementi	45 milij.
Naprave	187 milij.
Kondenzatorji	30 milij.
Elektronika	30 milij.
Aparati	60 milij.
Avtoizdelki	225 milij.
Elektromotorji	38 milij.

	Indeks /1964			Indeks /1965		
	CD	NP	DOH	CD	OD	OČD
Elektromehanika	84,3	85,8	87,9	87,9	102,2	—
Avtomatika*	(84,9)	(108,1)	(128,6)	(129,0)	(133,8)	—
Avtoizdelki	100,2	92,8	137,7	138,1	146,0	85,1
Aparati	116,2	164,3	196,3	198,1	133,4	580,7
Elektromotorji	144,1	135,2	146,7	146,7	185,0	—
Instrumenti	102,0	186,3	184,9	187,9	120,0	404,1
Naprave	250,5	109,4	71,8	71,8	289,1	—
Elementi	112,3	117,2	114,9	116,1	114,8	119,3
Kondenzatorji	94,4	76,1	72,6	73,6	9136,8	44,9
Elektronika	102,9	109,1	113,0	114,6	141,3	87,6
Polprevodniki	174,6	311,4	294,9	301,2	186,9	521,1
Usmerniki	88,1	143,4	143,5	143,5	134,2	—
Mikron	—	—	—	—	—	—
RA-sprejemniki	—	—	—	—	—	—
TOVARNE SKUPAJ	97,4	106,1	112,8	113,5	118,7	91,9

* skupni podatki za Avtomatiko in RA-sprejemnike

Gibanje navedenih elementov je po posameznih tovarnah zelo različno, odvisno od pogojev proizvodnje in poslovanja. V celoti so tovarne dosegle nižji celotni dohodek kot lani, neto produkt in dohodek pa sta ugodnejša. Vso-

ta osebnih dohodkov je v največjem porastu in raste v nekaterih tovarnah raste hitreje kot čisti dohodek.

Delilno razmerje čistega dohodka nasproti planu je takole:

	OD		OČD	
	Plan 1965	Real. I/65	Plan 1965	Real. I/65
Elektromehanika	90,2	105,2	9,8	— 5,2
Avtomatika	83,5	88,7	16,5	11,3
Avtoizdelki	57,6	92,0	42,4	8,0
Aparati	65,7	57,6	34,3	42,4
Elektromotorji	91,2	106,1	5,8	— 6,1
Instrumenti	61,2	48,6	38,8	51,4
Naprave	89,7	192,2	20,7	— 92,2
Elementi	69,6	70,9	30,4	29,1
Kondenzatorji	69,2	58,2	30,8	41,8
Elektronika	87,4	61,9	12,6	38,1
Polprevodniki	61,3	40,8	38,7	59,2
Usmerniki	71,4	93,5	28,6	6,5
Mikron	—	—	—	—
RA-sprejemniki	162,1	150,0	— 62,1	— 50,0
SKUPAJ	79,4	84,3	20,6	15,7

Notranja finančno-ekonomska reforma

(Nadaljevanje z 2. strani)

drobno analizo reprodukcijskega materiala in drobnega inventarja, ugotoviti pri posameznih vrstah zalog njihovo obračanje in v primeru prodaje najprej ponuditi odvišen material v nakup našim tovarnam oz. enotam podjetja in šele nato poiskati kupca drugje, seveda s pogojem takojšnjega plačila. Za nekuranten material morajo enote predlagati v smislu obstoječih predpisov razvrednotenje, vendar z ustreznimi obrazložitvijo in ugotoviti seveda tudi krivice.

Enote bodo morale tako znižati zaloge skupno za 1.350 milijonov dinarjev.

Na razredu 5 — nedokončani proizvodi in polizdelki — bodo morale posamezne enote v istem obdobju znižati zaloge v naslednjih zneskih:

Elektromehanika	300 milij.
Avtomatika	75 milij.
Elementi	45 milij.
Naprave	150 milij.
Kondenzatorji	38 milij.
Elektronika	37 milij.
Aparati	45 milij.
Avtoizdelki	15 milij.
Elektromotorji	30 milij.
Instrumenti	—
Usmerniki	29 milij.
Polprevodniki	45 milij.
Radioaparati	15 milij.
PSO	—

Zaloge na tem razredu bodo tako manjše za skupaj 795 milijonov dinarjev.

Zaradi omenjenega zniževanja zalog so organi upravljanja podjetja sklenili, da morajo enote opraviti po-

Udeležba osebnih dohodkov v čistem dohodku je za 4,9% višja od planirane. Delno je to lahko posledica planske dinamike, vendar ne v tolikšni meri kot se pojavlja pri nekaterih tovarnah.

Po periodičnem obračunu kar štiri tovarne z obračunanim čistim dohodkom ne krijejo osebnih dohodkov in sicer: Elektromehanika, Elektromotorji, Naprave, RA-sprejemniki. Pri »Elektromotorjih« je tak obračun nastal zato, ker tovarni niso priznane negativne razlike pri izvozu, ki povečuje dohodek. V »Napravah« je negativna razlika lahko utemeljena z nizko realizacijo, ki bo predvidoma v II. polletju nadomestila dosednji izpad, ker se tedaj večina proizvodnje finalizira. V tovarni radijskih sprejemnikov je poslovna izguba predvidena, vendar je rezultat v I. polletju ugodnejši od plana.

Na podlagi rezultatov po periodičnem obračunu bi morale tovarne skrbno analizirati dosedanje poslovanje in ugotoviti možnosti za čim bolj ugodno realizacijo plana, predvsem v pogledu formiranja dohodka in njegove razdelitve, ne glede na spremembe plana, ki bodo zaradi novih pogojev poslovanja potrebne.

(Nadaljevanje prihodnjico)

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj želim kolektivu »Elektromehanike« in celotni ISKRI mnogo delovnih uspehov. Svojim so delavcem in aktivu ZB pa se najlepše zahvaljujem za izkazano pozornost in lepa darila.

Nace Aljančič,
Ozobčanje »Elektromehanika« Kranj

Dopisujte v »Iskro«

Izvillečki iz sklepov v Razvoj mikroelementov v ZDA

samoupravnih organov

Sklepi 17. seje UO podjetja (2. 9. 1965)

Na predlog ZZA upravni odbor odobrava študij tretje stopnje na univerzi v Brooklynu ZDA naslednjim tovarišem:

1. Marku Jagodiču, dipl. ing.
2. Andreju Iršiču, dipl. ing.
3. Mihi Unku, dipl. ing. in
4. Jožetu Vugrincu.

V ta namen se jim odobrava samo nabava potrebnih višumov ter odkup deviz za prvo dnevnicu. Potovanje bo trajalo 9 mesecev.

Na predlog tovarne v Železnikih UO predlaga delavskemu svetu, da potrdi najetje posojila 68 milijonov din za stanovanja v Železnikih s 15-letno odplačilno dobo in 2% obrestmi. Lastna udeležba v višini 12 milijonov je bila plačana že leta 1963. UO predlaga delavskemu svetu, da potrdi podpis pogodbe, katero bosta podpisala tov. Horjak in tov. Vidmar in pa, da v zvezi s tem odobri plačilo prve anuitete, ki zapade v septembru leta 1965.

V zvezi s sklepom, sprejetim na 3. zasedanju DS, UO predlaga delavskemu svetu, da smatra pokrivanje izgube za leto 1962 v Novi Gorici po takrat veljavnih sklepih DS ob sprejetju zaključnega računa za leto 1962, to je, da se izguba pokrije in se ne tretira kot posojilo.

Pri nadaljnji obravnavi poročila o rezultatih sanacijskih ukrepov je UO sprejel naslednje sklepe:

UO zadoljuje generalnega direktorja podjetja, da takoj sproži disciplinski postopek proti vsem odgovornim osebam, ki niso izvršile realizacije sanacijskega načrta skupaj za meseca julij in avgust leta 1965.

Pri tem UO posebej opozarja, da se morajo za vse odgovorne osebe striktno uveljaviti enaka merila pri ukrepih, ki jih bo izrekla disciplinska komisija.

UO je mnenja, da naj disciplinska komisija zaključni postopek DO 25. SEPTEMBRA 1965.

Pri Tovarni elektronskih naprav naj disciplinska komisija upošteva tudi odgovornost prejšnjega vodstva te tovarne za neizpolnitev sanacijskega načrta, medtem, ko naj se v Tovarni polprevodnikov upošteva obremenitev, ki izvira iz pogodbe s SGS.

Generalnemu direktorju se naroča, da avtomatsko sproži disciplinski postopek proti vsem odgovornim osebam v enotah podjetja, kjer bo na podlagi definitivnih poročil za mesec avgust po predloženi bruto bilanci ugotovljeno odstopanje od sedaj predloženih poročil.

UO opozarja vse tovarne, da so za smotno operativno izvajanje sanacijskega načrta v celoti odgovorne in tem smislu, da znižanje zalog ne sme vplivati na potek proizvodne oz. realizacije proizvodnega plana v tem letu.

UO zadoljuje generalnega direktorja, da sproži disciplinski postopek proti vsem odgovornim osebam v skupnih službah, če bo preiskava ugotovila, da so tudi te službe vplivale na neizpolnjevanje sanacijskega načrta.

UO predlaga samoupravnim organom vseh enot podjetja,

da z enako ostrino obravnavajo neizpolnjevanje sanacijskega načrta pri vseh odgovornih osebah v tovarnah.

UO daje priznanje vsem tistim enotam podjetja, ki so izvršile svoj sanacijski načrt po predvidenem planu.

UO opozarja finančni sektor na striktno izvajanje izplačil OD po osnovah in merilih, določenih s pravilnikom o OD podjetja in gospodarskim planom za leto 1965 ter z zaključki v zvezi s polletnim obračunom. Za to je osebno odgovoren finančni direktor podjetja.

Proizvodnja Elektromehanike v avgustu

(Nadaljevanje s 3. strani) ugotovimo, da je bila predvidena proizvodnja dosežena v montaži rotacijskih strojev, montaži kinoakustike in v montaži elementov za avtomatizacijo. Razlika v montaži števecv je minimalna, poleg tega so manjkajoči števecv dejansko že izdelani, le da ležijo v umerjalnici. Razlika je povzročila tudi manjša proizvodnja dvotarifnih števecv. Obrat »Kontaktor« bo začel v septembru presepati mesečne zadolžitve, saj je dobava sestavnih delov iz uvoza zagotovljena. Tudi pri telefoniji razlika ni tako velika, da je ne bi bilo mogoče v zadnjih mesecih nadoknaditi. Nabava mora storiti vse, da se preskrbijo manjkajoči kritični deli, sama montaža pa mora biti čim bolj elastična in živahna. V Lipnici predvidene količine ne bo mogoče doseči, ker je razlika prevelika. Poleg tega so za proizvodnjo dvotarifnih števecvnikov kapacitete premajhne, da bi bilo mogoče zaostanek nadoknaditi. V celoti predstavlja izpad zaostanek treh tednov, ki ga proizvodnja ob podpori vseh članov kolektiva lahko nadoknadi, če bo le vsak storil svojo dolžnost.

niža, kakor v avgustu letos, lahko ugotovimo, da smo ob koncu avgusta le dosegli nekoliko višjo proizvodnjo, kakor v istem obdobju leta 1964.

PRIMERJAVA EKSTERNE PROIZVODNJE (od 1. do 8. 1964 oziroma 1. do 7. 1965) PO STALNIH CENAH

EE	Proizv. %
Mont. rot. strojev	112.1
Montaža števecv	104.9
Stikala	75.1
Kinoakustika	111.8
Mont. tel. naprav	96.1
Ploščati rele	143.2
Telef. aparati	105.6
Lipnica	70.-
Deli avtomatike	97.6
Stalne proizv. usl.	116.4
Občasne proizv. usl.	85.5
Skupaj	100.2

Razlika je sicer minimalna, vendar nam delno izboljšanje v avgustu lahko daje upanje, da se bo v prihodnjih mesecih stanje še popravilo. S spremembo pravilnika o nagrajevanju in dodatkom za stimulatívno nagrajevanje oseb, ki lahko največ pripomorejo k večji proizvodnji, se bodo brez dvoma mašle rezerve, saj bo uspeh v proizvodnji tudi osnova za nagrajevanje.

Sef proizvodnega sektorja:
Alojz Grčar, dipl. ing.

ZAHVALA
Ob izgubi moje drage mame in brata

ANE IN ANDREJA GRAHLI
se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v finančnem sektorju uprave podjetja za poklonjeni venec, izraze sočustvovanja in za spremstvo na zadnji poti.

Hčerka Anica Faganel
z družino

(Nadaljevanje s 4. strani) mentov nadomeščenih z integriranimi zvezami. Do leta 1968 bo ta delež narasel na 50%, do leta 1972 pa na 75%. Pri računskih strojih bo znašal leta 1972 delež integriranih zvezij celo 90%, pri telekomunikacijskih napravah 88%, pri malih radarskih napravah 70%, pri velikih radarskih napravah pa 25%.

Glavni kupci v ZDA so trenutno vladne organizacije, zlasti NASA, vojska, mornarica in letalstvo. Strokovnjaki računajo s tem, da bo kmalu glavni kupec industrija in trgovina.

Zaenkrat so cene še precej visoke in znašajo okrog 20 dolarjev. Ko se bo pričela proizvodnja v velikih serijah, bo cena padla na desetinno tega zneska. Fairchild Corp. jih dobavlja že danes pri količinah vsaj 50.000 za en tip po ceni 3 do 4 dolarjev. Tudi Westinghouse Signetics in Raytheon dobavljajo večje količine že po 3 do 7 dolarjev, količine do 200 kosov pa po ca. 10 dolarjev.

Vojska in NASA uporabljata integrirano zvezje predvsem zaradi njihove velike zanesljivosti. Pri kontroli 700 kosov pri 1000 urah preizkusa so ugotovili le 0.018% napak. Take točnosti pri izdelkih za široko potrošnjo niso potrebne. Zaradi tega jih bo industrija uporabljala šele takrat, kadar bodo cene še bolj padle.

Pocenitev še obetajo zlasti od nove tehnike polprevodnikov na osnovi kovinskih oksidov.

Pomanjklivosti in skrite rezerve

(Nadaljevanje s 5. strani) priliki obiska tehničnega direktorja tovarne Saturnus sem predložil, da bi lahko livarna v Kranju odlivala gotove dele tudi za Saturnus, kar je tehnični direktor z veseljem sprejel, saj mu dosežani kooperanti ne dobavljajo dovolj odličkov. V ta namen sem prosil delavca v GPS, ki je zadolžen za livarno, da bi skupno z mojstrom livarne šel v Saturnus, kjer bi se dokončno dogovorili za prevzem dela. Ker pa na žalost, pri nas take stvari potekajo zelo počasi, bomo verjetno šele v ponedeljek, 6. septembra prejeli od Saturnusa orodje, da bomo lahko začeli z delom. Približno enak slučaj je tudi z delom za tovarno električnih aparatov, kjer gre za večje naročilo.

Ob tej priliki prosimo člane kolektiva, da naj se pogosto oglašajo in kažejo na nepravilnosti in pomanjklivosti. Odkrivanje skritih rezerv je danes še posebno važno. Tudi komisija za racionalizacije in tehnične izboljšave bo z veseljem sprejela vsak koristen predlog, ki se, kakor je znano, nagraduje po zadevnem pravilniku.

Sef proizvodnega sektorja:
ing. Alojz Grčar

do. Ta tehnika bo omogočila, da bodo integrirana zvezja v stanju opravljati še več funkcij, kot jih opravljajo danes. Danes more opravljati eno zvezje do 50 funkcij. Računajo z možnostjo, da bodo število funkcij povečali na 200 in pozneje celo na 1000. Podjetje General-Mico Electronics je že izdelalo serijo zvez, katerim so dali ime Picologic. Kljub manjšim dimenzijam opravljajo ta zvezja 20-krat več funkcij, kot ostala, so pa za 80% cenejša. Po mnenju podjetja, bodo ta zvezja že mogla osvojiti trg na področju industrije in trgovine.

Mladinska proizvodna konferenca obrata ATN

(Nadaljevanje s 4. strani) staviti na drugo, njim bolj odgovarjajoče mesto.

Mladinci so postavili še vrsto konkretnih vprašanj kot npr.: Zakaj morajo delavci sami pometati, če so za to plačane snažilke, kdaj se preseli kontrola v nove prostore, kdaj se bo preselil še preostali del telefonije iz splošne montaže v ATN itd. Na vsa vprašanja so dobili od vodstva izčrpne odgovore. Posebno zanimivo pa je bilo vprašanje, zakaj je potrebno v ATN toliko vodilnih delavcev in zakaj so potrebni poleg vodij linije in vodij skupine še mojstri. V odgovoru na to vprašanje so mladinci zvedeli od vodilnih delavcev ATN, da je bilo vsako delovno mesto določeno v organizacijski shemi obrata. Dejstvo pa je, da nekateri predelavci velikokrat delajo dela, ki ne spadajo v njihovo področje. Resnica je tudi ta, da organizacijska shema ATN predvideva v končni fazi 2.000 zaposlenih, danes pa je v oddelku zaposlenih le 800 delavcev. Število predelavcev pa se je že močno približalo številu, ki bi bilo potrebno pri 2.000 zaposlenih. Zaradi tega je upravičena pripomba mladincev, da so med njimi predelavci, ki nimajo kaj delati 8 ur dnevno.

Mladinska konferenca je kar dobro uspela. Mladinci so dobili na svoja vprašanja zadovoljive odgovore. Mladinski komite naj v bodoče bolj pogosto organizira proizvodne konference in za dnevni red pripravi samo par najaktualnejših vprašanj. S tem bosta dosežena dva cilja. Mladinci bodo na tekočem o položaju njihove enote, tovarne in podjetja in tudi odgovori na vprašanja bodo bolj izčrpani. Na osnovi sklepa proizvodne konference si mora mladinski komite pri vodstvu obrata in samoupravnih organov prizadevati, da se bodo upravičeni predlogi mladincev tudi realizirali.

F. D.

Osební dohodki v I. polletju 1965

Premalo zaščitnih in pomožnih relejev

Pričakovanje o ureditvi delitve osebnih dohodkov s sprejetjem enotnega pravilnika o delitvi OD se v prvi polovici letošnjega leta ni uresničilo. Kasna potrditev gospodarskega plana je onemogočala kakršnokoli merjenje in ugotavljanje upravičenosti izplačil OD. Drug razlog za stihijsko urejanje OD pa je težka gospodarska situacija, v katero je zašlo podjetje zaradi pomanjkanja reproductivnega materiala ter sploh težav z obratnimi sredstvi.

Skoraj celo polletje nismo vedeli, koliko lahko potrošimo, zaradi česar je bil UO prisiljen administrativno ukrepati glede višine OD (maj). Šele junija so tovarne in enote skupnih služb

prvič imele možnost, da obračunajo OD na podlagi pravilnika o delitvi OD podjetja in pa gospodarskega plana. Vendar zaradi začetnih težav in pa pomanjkljivih podatkov lahko pričakujemo, da bo uzakonjen obračun OD stekel šele na podlagi polletnega poslovnega rezultata. Obstaja pa bojazen, da ga v nekaterih primerih sploh ne bo moč uporabiti zaradi nenormalno nizkih izpolnjevanj planskih nalog na eni strani in preveč izplačanih OD na drugi strani.

POVPREČNI OD

Primerjava povprečnih OD Iskre z nekaterimi republikami povprečji je za I. polletje 1965 naslednja:

	povprečni OD	indeks
gospodarstvo + negospod.	55.242 din	100
gospodarstvo	53.183 din	96,3
industrija	54.062 din	97,8
elektroindustrija	47.899 din	86,7
Iskra (+ ZZA in ŠC)	51.060 din	92,5
Iskra (brez ZZA in ŠC)	49.280 din	99,2

Letos se je povečal razkorak med »industrijo« in Iskro, kjer je leta zaostala, medtem ko je razmerje med OD elektroindustrije in Iskre isto. To se pravi, da so OD elektroindustrije (Iskre) stagnirali. Ta proces je razviden tudi, če primerjamo povprečne OD lanskega zadnjega polletja ter letošnjih prvih 6 mesecev. Razlika je minimalna (1,9 %). Nekaj večja je le pri OD za redno delo (10,7 %), kjer je šele prišlo do izraza povečanje obračunskih vrednosti posameznih del. Pozna se, da letos skoraj nismo izplačevali stimulativnega dela OD, prav tako pa se je zmanjšalo število ur v podaljšanem delov-

nem času. Glede na že doseženo raven OD v drugi polovici lanskega leta, letos praktično povišanje OD ne predstavlja nobenega skoka v gibanju povprečnih OD.

V nekaterih enotah so OD celo nižji od prejšnjega polletja (Elektromehanika, Elementi, Elektronika, ŠC in ZTO). Značilen je porast OD v tistih enotah, kjer so bili OD še v preteklem letu med najnižjimi. S tem so postale razlike med tovarnami še manjše. Izraziteje odstopa le tovarna radijskih sprejemnikov, kjer je zaradi nizkih obračunskih postavk ter večmesečnih 80 % izplačil povprečje zelo nizko.

Enota	Povprečni OD I			Povprečni OD II		
	II. poll. 1964	I. poll. 1965	Ind. I./II.	II. poll. 1964	I. poll. 1965	Ind. I./II.
Elektromeh.	46.010	45.670	99,4	36.990	38.450	104,0
Avtomatika	34.490	45.410	104,3	28.800	36.000	125,0
Elementi	49.540	49.010	98,9	40.080	41.060	102,8
Avtoelektr.	41.270	49.080	119,0	33.790	40.960	121,2
Aparati	44.420	49.480	111,3	29.000	39.940	137,8
Elektromot.	50.270	50.990	101,3	35.780	41.770	116,9
Naprave	49.930	49.980	100,1	38.610	40.260	104,2
Kondenzat.	42.250	42.990	101,8	26.340	31.200	118,7
Elektron.	54.670	47.510	86,9	35.120	37.020	105,2
Instrumenti	45.090	47.610	105,8	35.580	36.030	101,2
Usmerniki	43.990	45.750	104,1	34.070	36.140	106,1
Polprevod.	49.960	50.250	100,7	35.040	43.460	124,1
RA sprej.	—	34.380	—	—	28.480	—
Tovarne	46.490	46.720	100,5	35.030	38.320	109,4
ZZA	62.510	65.810	105,1	44.640	56.480	126,3
PSO	66.320	67.630	102,1	57.410	56.170	98,0
Uprava	81.930	86.490	105,7	66.060	75.990	115,0
ŠC	79.230	74.780	94,4	58.000	60.380	104,1
ZTO	77.580	75.010	96,6	63.120	68.490	108,2
Skupne sl.	66.940	68.820	102,9	52.280	58.490	111,9
Podjetje	50.170	51.060	101,9	38.260	42.320	110,7

Razmerje med najvišjim in najnižjim OD se je malenkostno poslabšalo:

	II. poll. 64	I. poll. 65
povprečno najvišji OD	199.764 din	197.329 din
povprečno najnižji OD	25.933 din	24.996 din
razmerje	1:7,7	1:7,9

Najnižje OD je izplačevala tovarna v Sežani, najvišji OD pa je prejemal generalni direktor.

Posledica majhnega porasta OD je tudi skoraj nespremenjena struktura delavcev glede na višino OD.

Razpon OD	II. polletje 1964		I. polletje 1965	
	št. del.	struktura	št. del.	struktura
do 15.000	—	—	—	—
15.001—20.000	—	—	—	—
20.001—25.000	75	0,7	88	0,8
25.000—30.000	579	5,3	533	4,7
30.001—40.000	3615	32,9	3139	27,6
40.001—50.000	2801	25,5	3131	27,5
50.001—60.000	1697	15,4	1869	16,4
60.001—80.000	1470	13,4	1702	14,8
80.001—100.000	462	4,2	585	5,1
100.001 in več	289	2,6	350	3,1
	10.988	100	11.397	100

DELO V PODALJŠANEM DELOVNEM ČASU

Letošnje polletje pomeni prvi koreniti premik v gibanju dela v podaljšanem delovnem času. Število oprav-

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.
št. ur	88.387	70.438	65.228	60.027	49.516	36.343
ŠT. ur/1 zaposl.	6,4	5,1	4,8	4,4	3,7	2,7
vredn. 1 ure	346	396	391	416	407	430

Razvidno je, da število ur pada absolutno in relativno, medtem ko vrednost ene ure raste predvsem zaradi višjih OD ter spremenjene kvalifikacijske strukture delavcev, ki delajo v podaljšanem delovnem času.

V tabeli, kjer je podan pri-

Nekoliko se je povečalo število delavcev z OD nad din 40.000 in zmanjšalo onih z nižjimi OD. Povprečno je prejemalo OD manjše od 30.000 din mesečno 5,5 % zaposlenih.

ljenih ur je skokovito padlo iz meseca v mesec, nekaj manj pa OD, izplačani za te ure. Po mesecih je bilo gibanje takole:

kaz po enotah, vidimo, da je število ur padlo za celo četrtno napram prejšnjemu razdobju. Še vedno pa ugotavljamo preveč tega dela v skupnih službah in pa nekaterih tovarnah (Aparati, Polprevodniki, Naprave, Instrumenti).

Enota	OD, izpl. za ure v podalj. del. č.			Štev. izvrš. ur			Št. ur na 1 zaposl.		
	II. poll. 1964	I. poll. 1965	Indeks I./II.	II. poll. 1964	I. poll. 1965	Indeks I./II.	II. poll. 1964	I. poll. 1965	Indeks I./II.
Elektromeh.	25.422	26.508	104,1	88.724	71.984	81,0	3,6	2,9	80,5
Avtomatika	8.362	3.781	45,1	28.904	9.399	32,6	3,1	1,5	48,4
Elementi	10.131	13.313	131,1	35.777	38.702	108,2	3,5	3,9	111,2
Avtoelektrika	3.203	5.521	172,8	12.241	16.801	137,1	3,0	4,0	133,2
Aparati	11.174	13.327	119,5	43.138	33.739	78,0	10,7	8,5	79,4
Elektromotorji	3.156	3.736	118,3	10.432	9.562	91,5	3,6	3,0	83,4
Naprave	8.411	5.382	63,9	28.189	13.002	46,2	10,6	5,2	49,1
Kondenzatorji	4.312	1.893	43,8	16.333	5.791	35,4	6,2	2,3	37,1
Elektronika	5.779	2.791	48,3	18.516	8.176	44,1	8,5	3,9	45,9
Instrumenti	2.933	2.015	68,2	13.370	8.173	61,1	7,7	4,9	63,6
Usmerniki	945	705	74,6	3.625	2.139	58,9	3,8	2,4	63,1
Polprevodniki	1.581	2.648	167,3	4.815	7.520	156,1	4,4	6,0	136,3
RA sprejemniki	—	2.301	—	—	8.869	—	—	3,3	—
Tovarne	85.409	83.921	98,2	304.064	233.857	76,7	4,6	3,6	78,2
ZZA	31.075	27.098	87,1	80.042	58.579	73,6	10,1	7,6	75,3
PSO	25.097	24.488	97,6	70.282	58.087	82,7	13,4	10,2	76,0
Uprava	4.826	3.640	75,4	12.591	8.729	69,4	7,8	6,2	79,5
Šolski center	3.611	4.572	126,9	6.828	8.107	118,8	11,6	13,1	113,0
ZTO	1.060	950	89,7	2.938	2.180	74,3	5,6	6,1	105,1
Skupne službe	65.669	60.748	92,5	172.681	136.082	78,8	10,9	8,6	78,9
Podjetje	151.078	144.669	95,7	476.745	369.939	77,5	5,8	4,5	77,6

V prihodnjih mesecih pa upravičeno pričakujemo že vpliv novega pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih, ki dovoljuje delo v podaljšanem delovnem času le izjemoma, poleg tega pa tudi določa maksimalno število ur, ki jih lahko opravi delavec v enem mesecu.

Opomba: Vsi podatki so izračunani na osnovi RAD-I obrazca. Povprečni OD so v tem poročilu večji kot pa v poslovnem poročilu finančnega sektorja, ker vsebujejo boleznino do 30 dni, pri povprečnem številu zaposlenih pa niso upoštevani bolniki, bolni nad 30 dni.

Franc SIFKOVIC

Dan za dnem postaja pre-skrba domačega trga z izdelki stikalne tehnike bolj pereča. Ozka grla v proizvodnji bimetalnih relejev RB-5 so kriva, da le-teh izdelkov na tržišču tako primanjkuje. Treba je ta ozka grla čimprej odpraviti, saj bodo večje količine RB-5 zlahka šle v kup.

Tudi proizvodnja relejev za zaščito generatorjev je preskopa in bi prav tako kot pri proizvodnji pomožnih relejev kazalo nemudoda ukreniti vse, da bi povečali njihove proizvodne zmogljivosti. Nadalje je stanje podobno tudi pri relejih PR-53, katerih bi morali več izdelati tudi za izvoz, če bi hoteli izpolniti izvozne obveznosti, prav tako pa je treba nujno pospešiti proizvodnjo sestavnih delov za VK kontaktorje za lastnimi orodji, ker so zelo neradne dosedanje dobave teh delov iz inozemstva povzročale škodljive zamude pri proizvodnji kontaktorjev.

Prizadevanja za povečano proizvodnjo in doslednejši in popolnejši sortiment izdelkov stikalne tehnike nam bo nedvomno prineslo velike koristi, saj se ob ugodnejšem izpolnjevanju naših dobavnih obveznosti podjetja, ki te naše izdelke močno pogrešajo, ne bodo usmerjala h konkurenčnim proizvajalcem, ali celo v uvoz teh prepotrebni izdelkov.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko teletkomunikacije elektronic in avtomatiko — Urednik: I. S. K. R. A. — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Tisk in kliseji: CP Gorenjski tisk Kranj